

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pietz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők

Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak

Egész évre — — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam 73. szám.

Hétfő, március 31.

A kormány helyzete szilárd.

Még soká marad a Lukács-miniszterium.

Budapest, márc. 31.

Lukács László miniszterelnök a Pester Lloyd egy szerkesztője előtt fontos politikai nyilatkozatot tett, melyek során a többi között a következőket mondotta:

— Ha az ellenzék azt hiszi, hogy egy kormány, amelyik bevált, köteles átadni helyét ellenfeleinek, mivel sikerrel végezte feladatát, úgy ez egy teljesen helytelen felfogás, melylyel ellenfeleinknél sűrűn találkozunk. De azok a tényezők, melyeknek ítélete egy kormány helyzetének megítélésénél latba esik, az ellenzéknek ezt a felfogását nem osztják. Azok, akik a kormány bukását olyan türelmetlenül várják, kénytelenek lesznek hát még egy ideig türelemmel lenni.

— A jelenlegi kormány — ugymond a miniszterelnök — sohasem volt határidőhöz kötött kormány és ma sem az. Az ellenzék ezen talán nem fog nagyon örüvendezni, egy kormány sorsára azonban nem az ellenzéknek lehangozlása, vagy türelmetlensége a döntő. Azok, akiknek főfoglása egy miniszterium fennállására nézve irányadó, tisztában vannak vele, hogy a kormány a maga hatalmi érdekeit az ország jólétének mindenkor alárendelni kész.

Elmondotta azután a miniszterelnök, hogy már a husvéti ünnepek előtt kihallgatásra jelentkezett a királynál, aki olyan kegyes volt, hogy tekintetbe vette, mennyire rászolgált a kormányának a rövid pihenőre és a felséges ur maga rendelkezett olyanképpen, hogy még az audiencia előtt szenteljen magának Lukács László néhány napi pihenést.

Az ellenzék tehát hiába bátorítja a saját táborát azzal, hogy a Lukács-kormány bukását hirdeti, a miniszterelnök nyilatkozatai mutatják, hogy ezeknek a híreknek semmi alapja nincs és csak azt a taktikai célt szolgálják, hogy a teljesen esüggedt táborba új lelket öntsenek.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Nagybcskerek, márc. 31.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen kitűzte a rendes tavaszi közgyűlés határidejét és elintézte az időközben összegyűlt ügyeket.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Dr. Dellimanics Lajos főispán elnök megnyitja a közgyűlést, amire átérnek a tárgysorozatra.

Társtörvényhatóságok átiratai.

Dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző referálásában a társtörvényhatóságok átiratait a következőkben intézték el.

Szatmárvármegye átirata a Balkán-államokkal megkötött szerződéseknél a kormány által tervbe vett megváltoztatása elleni állásfoglalás tárgyában. — A

törvényhatóság hasonló feliratot intéz, kérve, hogy az ezidő szerint fennálló vámvédelem teljes sértetlenségben tartassék fenn.

Maros-Tordavármegye átiratát „Országos közgazdasági alap” létesítése tárgyában tudomásul veszik.

A „Székely Társaságok Szövetsége”-nek megkeresésére, melylyel a képviselőházhoz intézett és a birtokpolitikának nemzeti szempontból leendő eszközlése iránti törvény megalkotását kérelmező feliratának pártolását kéri. — A feliratot, amely olyan törvény megalkotását kéri, amely az idenegek birtokvásárlását megtiltja, a törvényhatóság szintén pártolja.

Miskolczi uj. város átirata a közös hadseregben csapatokhoz és intézetekhez, illetve ott visszatartott tartalékosok és pottartalékosok családjának segélyezése iránt a m. kir. kormányhoz intézett reterjesztésének pártolása tárgyában. — Mitan a honvédelmi miniszter már ezirányban intézkedett, a felirat tárgytalan s így tudomásul veszik.

Sopronvármegye átiratát a jég-, tűz- és egyéb kár biztosításának állami kezelésbe való vétele tárgyában, szintén tudomásul veszik, ellenben

Zalavármegye határozata a közigazgatási irodákban kezelt penzösszegek gyűmölcsötzetése tárgyában, Kolozsvármegye határozata a törvényhatósági gazdaság munkasközvetítők tiszteletdíja tárgyában, Zemplén- és Abauj-Tornavármegyek határozatai a vármegyei tisztviselők családtagjainak arcképes igazolványai leendő elutasítása tárgyában, pártolják.

Az új nagybcskerekéi színház.

A vármegye alispánja beszámolt a Nagybcskerekéi létesítendő új színház ügyének legújabb stadiumáról. Előadja, hogy a színház tervére a pályázatot kiírták s a beérkezett pályatervek fölött a döntés már megtörtént. Mitan az itteni összes tenyezok reszeröl minden megtörtént a színház ügyében s most már az államsegély kérdése van hátra, a közgyűlés megvizsgálja az alispánt, intézzen indokolt fölterjesztést a vállás- és közoktatási miniszterhez nagyobb összegű államsegély engedélyezése iránt, hogy a színház mielőbb megvalósítható legyen.

A cséplési szabályrendelet.

Sziágyi Albert előadó most ismerteti az új cséplési szabályrendelet ügyét, amelynek végrehajtása ellen tudvalevőleg a vármegye gazdaközönsége állást foglalt s a vármegye minden részéből kértek a gazdákat, hogy az új szabályrendeletet ne léptessék életbe. Az előadó ismerteti a szabályrendelet történetét. A szabályrendelet ezelőtt 9 évvel alkotta meg a törvényhatóság s ezelőtt két évvel lett jogerős. Kilenc év alatt a viszonyok annyira változtak, hogy az új szabályrendelet a gazdákra fölösleges súlyos terhet ró, miért is az állandó választmány az alispánnak azt a javaslatát, hogy az új cséplési szabályrendeletet a folyó 1913. évre függessze föl s utasítsa az alispánt, hogy a szabályrendeletet a változott viszonyoknak és a mai tényleges viszonyoknak megfelelően dolgozza át s azután terjessze a törvényhatóság elé, addig pedig a régi szabályrendelet maradjon érvényben. Egyben intézzen feliratot a belügyminiszterhez, hogy a törvényhatóságnak ezt az intézkedését sürgősen hagyja jóvá.

Jankó Agoston alispán hangoztatja, hogy igen szokatlan eset, hogy egy olyan vármegyei szabályrendelet helyeztessék hatályon kívül, amelyet annakidején szükségesnek tartott megalkotni. Ó nagy önmegtágadással járt el, mikor a mai javaslatot előterjesztette, de egy szabályrendeletnek sem lehet célja, hogy súlyosan ter-

helje a közönséget. Meggyőződött arról, hogy ha a szabályrendelet így végrehajtható, ez nagy sérelem volna a gazdaközönségre. Annakidején az volt a cél, hogy a cséplési engedélyek körüli eljárást szabályozzák, de azóta kilenc év múlt el, a viszonyok gyökeresen megváltoztak s így a szabályrendelet nem felel meg a célnak, úgy, hogyha a szabályrendelet 9 évvel ezelőtt lepett volna életbe, meg kellene változtatni. Fölsorolja a szabályrendelet terheit és nehézségeit, amelyek arra készíteték, hogy kötelességének tartotta a mai javaslatot előterjeszteni. Természetesen ezzel nem ejtik el, hogy a közönségben való cséplés megfelelően rendeztessék s ez meg is fog történni, de addig az új szabályrendelet tartassék függőben s kéri az állandó választmány ebbeli javaslatának elfogadását.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja az állandó választmány javaslatát.

A többi ügyek.

A többi ügyek tárgyalása során egyhangulag megvalasztották a Torontáli helyierueku vasutak igazgatóságába az 1914-16 évekre Jankó Agostont, dr. Dellimanics Lajost, Botka Belát, Poroszkay Belát, gróf Osekonic Endrét, gróf Karacsónyi Jenót, Barits Jozsefet, Ronay Jenót és báró dr. Pap Gezát.

Nagykikinda város keremét a Nagy-kikinda-Nagybcskerek közötti közvetlen vasuti összeköttetés tárgyában, a közgyűlés pártolja.

Burget Jozsef nagybcskerekéi főgimnázium tanárnak, a nagybcskerekéi meteorológiai állomás vezetőjének az állomásnál kitértett köznasznu tevékenységért 500 korona jutalomdíjat szavaz meg a közgyűlés.

A vármegyei tisztviselők, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzet és a törvényhatósági muszaki személyzet, azok özvegyeinek és árváinak nyugdíjazásáról szóló szabályrendelet módosításánál a közgyűlés Menezer Lipót felszólalása után Jankó Agoston indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a módosított szabályrendelet 1913. január 1-től kezdve visszaható erővel lép életbe.

A tárgysorozatra fölvetett többi ügyeket ezután vita nélkül az állandó választmány javaslatai értelmében intézték el s ezzel a közgyűlés véget ért.

A torontáli Vöröskereszt közgyűlése.

Nagybcskerek, márc. 31.

Az országos Vöröskereszt-egyesület torontálvármegyei választmánya és nagybcskerekéi nőkeja tegnap délelőtt 11 órakor tartotta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ezevi rendes közgyűlését a vármegyei főispáni kistermében.

A közgyűlésen megjelent tagok sorában ott volt Jankó Agostonné, dr. Dukesz Józsefné, Wessely Rezsóné, dr. Fischer Regina, Jankó Agoston, Lowieser Imre, Vámos Ignác, Menezer Lipót, Filkovich Boldizsár stb.

A közgyűlés megnyitása után dr. Dellimanics Lajos elnök, tekintettel arra, hogy az elnökség és tisztikar, valamint a választmány megbízatása lejárt, úgy a maga, mint a tisztikar és választmány nevében leköszön s kéri a közgyűlést, ejtse meg az új választást.

A közgyűlés erre egyhangulag megválasztja elnöké dr. Dellimanics Lajost, társelnökké dr. Dellimanics Lajosné,

titkárrá: Filkovich Boldizsárt, pénztárossá: Steinitzer Gézát, választmányi orvossá: dr. Haidegger Lajost és gondnokká: Mencezer Lipótot.

Választmányi tagok: Jankó Agostonné, dr. Vinczehidy Ernőné, Demkó Pálné, Dániel Ferencné, Engel Amália, dr. Dukesz Józsefné, Franz J. L.-né, dr. Grandjean Józsefné, Kupuszárovi Miklósné, dr. Mihálovits Ödönné, Mencezer Lipótné, Lowieser Imréné, Napholz Agostonné, dr. Perisics Zoltánné, Popovics Péci Szilárdné, Steinitzer Gézáné, Steinitzer Antalné, dr. Pollák Győzőné, Wesely Rezsőné, dr. Wattay Dezsőné, Wattay Endréné, Weisz Izidorné, dr. Weiserschan Józsefné, Keresztes Aladárné, dr. Mangold Samuné.

Jankó Agoston, dr. Vinczehidy Ernő, Lowieser Imre, Grézlo János, Tóth István, Grandjean Ede, Poroszkay Béla, dr. Perisics Zoltán, Popovics Péci Szilárd, Weisz Izidor és Somfai János.

Számvizsgáló-bizottsági tagok: Oldal Antal, Keresztes Aladár és Partilla Géza.

Ezután az egyesületi pénztáros bemutatja a választmány 1912. évi számadását, amely szerint a választmány kezelése alatt álló vagyon az 1912. év végével 11586.39 K, a fiók kezelése alatt álló vagyon pedig 8780.69 K.

A közgyűlés a számadásokat tudomásul veszi, hasonlóképpen a vidéki fiókok betérjesztett számadásait is.

Most Filkovich Boldizsár előterjeszti a titkári jelentést, amely részletesen beszámol a választmány és a fiókok életéről és működéséről. Jelenti, hogy Mária Valéria védnökő dr. Dellimanics Lajos elnököt a Vöröskereszt körül szerzett érdemei elismeréséül díszoklevéllel tüntette ki, az egyesület szervezett önkéntes egészségügyi osztályt, tartott ápolónői tanfolyamot a választmány és a fiók a balkáni háború sebesültjei javára 200-200 koronát adományozott.

Miután még több segélyezési ügyet intéztek el, a közgyűlés véget ért.

HIREK.

— **A tavaszi rendes közgyűlés.** Torontárvármegye törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén a tavaszi rendes közgyűlést május hó 3-ikán d. e. fél 11 órára tüzte ki.

— **Eljegyzés.** Domba Kristóf m. kir. honvéd hadnagy Szegedről eljegyezte Frecot Ellus kisasszonyt Máriaferdől.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt tartott városi iparhatósági ülésen a következők kaptak iparigazolványt, illetve iparengedélyt: Feiler Péter és Benő János szatós-, Glaser Péter és Milanov Dusan pedig borbélyüzletekre.

— **A filharmónikusok közgyűlése.** A nagybeeskereki filharmóniai egyesület tegnap délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlést dr. Steinbach Béla egyesületi elnök elnöklésével. A közgyűlésről szóló tudósításunkat lapunk holnapi számában közöljük részletesen.

— **A hírlapírószövetség ülése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége f. évi április hó 27-ikén d. u. fél 3 órakor Budapesten az Otthon írók és hírlapírók körének helyiségében igazgatósági ülést tart, amelyen az igazgatóság a jelentkező és kilépő tagok kérvényeiről, segélykérekekről s a 2000 koronás külföldi tanulmányuti ösztöndíj odaiteléséről határoz.

— **Gyűjtés a Zichy-emlékre.** A magyar katolikusok köztiszteletben állott vezérének, gróf Zichy Nándornak emlékét templommal és egy ifjúságot foglalkoztató intézettel akarják megörökíteni. A nemes célra a nagybeeskereki Miasszonvunkról nev. nővérek zárdájában működő Hölgyek Mária Kongregációja is gyűjtött s báró Pásztory Riza buzgólkodása 61 kor. 40 fillért hozott össze a célra.

— **A tüzoltótestület közgyűlése.** A nagybeeskereki önkéntes tüzoltótestület tegnap, vasárnap délután 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlést a tüzoltótestület őrnyáján. A közgyűlésen, melyen dr. Perisics Zoltán polgármester, tüzoltótestületi elnök elnökölt, nagy számmal

jelentek meg a testület tagjai, továbbá megjelentek Szávics Sándor megyei tüzfelügyelő, Benkovich Miklós testületi al-elnök és Naszke Károly testületi parancsnok. A közgyűlésen meghallgatták az elmúlt év pénztári számadását, a jövő évi költségvetést, melyeket részben és egészben elfogadtak és a felmentvényt megadták. Majd pedig Naszke Károly tüzoltóparancsnok tette meg évi jelentését. A jelentés szerint az elmúlt évben különösebb és nagyobb változások és események nem történtek a testület kebelében. A testületnek a tavalyi évben 131 pártoló és 68 működő tagja volt. Elméleti iskolát 16 napon át, gyakorlatokat pedig 17 napon át tartottak, melyeken mindig átlag 25 tag vett részt. Az elméleti tanítást Strósz Béla m. tüzoltószövetségi titkár, Szávics Sándor m. tüzfelügyelő, Szabó Bertalan alparancsnok és dr. Mencezer Izidor testületi orvos végezték, míg a gyakorlati oktatást ifj. Szabó Bertalan alparancsnok tartotta. Szolgálati érmet a múlt évben hárman kaptak: Salamon Miklós 30 éveset, Szávics Sándor és Fischer Ferenc 20 éveset. Az évi jelentés ezután beszámolt még az anyagraktár és szertár örvendetes gyarapodásáról is. Tüzeset a lefolyt évben 32 volt, ezek közül jelentékenyebb csak a Bolyáz-féle pincetűz volt. A közgyűlést dr. Perisics Zoltán elnök szép, buzdító beszéddel rekesztette be és egyben arra kérte a tüzoltótestület tagjait, hogy ezután, ha nagyobb szeles, vagy pláne viharos idő van, úgy a testület működő és napos tagjai, amennyire polgári foglalkozásuk megengedi, tartózkodjanak állandóan az őrnyáján. Az elnök kérését a közgyűlés tudomásul vette és egyhangulag elfogadta.

— **A hölgyvilág b. figyelmébe!** Körutazásom alkalmával rövid ideig Nagybeeskereken a Korona-szálloda disztermében 1913. évi április 1-én kedden nagyszabású nőruhaszabászati tanfolyamot nyitok. Ezen tanfolyam már az egész országban híres. Egy 12 éves leányka is képes hamar a nőruhaszabászatot tökéletesen elsajátítani, ellenben felnőttek gyorsan elsajátíthatják az általam feltalált „Európa” című szabászati rendszerrel és az „Európa” című szabászati könyv szerint, mely törvényesen védve van. A tanfolyamon a következőket tanulják: 1. pontos mértékfelvétel. 2. A szabás rajzát a legkisebb gyermekeknek épp oly pontosan, mint a felnőttek részére is. 3. A derék kiszabását. 4. Mindenféle angol és francia szabászatot. 5. Kostüm-kabátot, hálókabátot és matröz-bluzt. 6. Ingbluzokat, többféléit. 7. Mindenféle ujjrészeket. 8. Princess-ruhát, japán bluzokat, pongyolákat és mindenféle legújabb divatu szoknyaalj-szabásokat és ezeknek az összeállítását is. Tandíj személyenként 15 korona. Tandíjat nem kell előre fizetni, míg meg nem győződik szabásom célszerűségéről. A tanórák a következőképpen lesznek megtartva pontos időre: Külön tanfolyam naponta délelőtt 10—11 óráig, általános tanfolyam délután fél 3—4 óráig és fél 5—6 óráig. Külön esti tanfolyam naponta 8—9 óráig, péntek és vasárnap este kivételével. Beiratkozni lehet a főtjelzett helyiségekben és a tanórákon, valamint a megbízott képviselőmnél is. 5 korona ellenében megkapja azonnal a szükséges mértékű és rajzkönyvet, mely a tandíjból levonatik. Tekintettel az idő rövidségére, kérem a kezdetnél saját érdekében a tanfolyamon résztvenni. Szíves látogatást kér Koch Ignác, az „Európa” című szabászati fel-
találója is a tanfolyam igazgatója.

— **Szerecsikával megmérgezte magát.** Török Mária nagybeeskereki 20 éves napszámos leány már régóta betegkedett és betegsége annyira elkeserítette, hogy a buskomor leány elhatározta, hogy véget vet az életének. A múlt szombaton akarta elkövetni az öngyilkosságot, de nem tudta, hogy mivel oltsa ki az életét. A házuk tájékán egy arra ödöngő vén javasasszonyt látott, meg is kérdezte tőle, hogy van-e szerecsikája. A vén banya, akinél állandóan kéznél voltak az ilyen „gyógyszerek”, el is adott neki 15 krajcárért egy adag szerecsikát. A leány amint kezéhez kapta a mérget, azonnal a javasasszony szemé láttára bevette az egészet. A mérget természetesen rögtön hatott s a szerencsétlen leány egy félóra

mulva nagy kínok között meghalt. A rendőrség most letartóztatta a mérégárulót és javasasszonyt.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Színház.

Heti műsor.

Március 31. hétfő: Faun.
Április 1. kedd: Róza néni. (Ujdons.)
Április 2. szerda: Hajduk hadnagya.
Április 3. csütörtök: Tengerészkató.
Április 4. péntek: Miniszterelnök.
Április 5. szombat: Farkas.
Április 6. vasárnap d. u.: Szegény Jonathán. Este: Cigányprimás. (Ujdons.)

** **Ostrom.** — **Tengerész Kató.** Bernstein „Ostrom” című drámájának megjátszása, amelyet szombaton mutatott be a társulat, hosszú, nehéz párbeszédekkel a legsúlyosabb művészi feladatok közé tartozik. Nagyon sok elmélyedést kíván s a szerepeknek igazán minden ízében megfelelő művészi egyéniségek kezében kell lenni. Nálunk igen tisztességesen és gondosan adták elő a darabot s a szereplők is a legjobb tudásukkal igyekeztek nehéz, művészi feladataikat megoldani, de ez bizony nehezen ment. Ungvári Miklós egyénisége és művészi zsánere inkább sötét, mély színekhez illik s így alakítása csak az erősebb és sötétebb részleteknél sikerült. Huzella Irén sem találta el Renee hangját s hiányzott belőle az a fiatalos melegség, amit a szerep megkíván. A kisebb szerepekben Ligeti Angela és Czobor Gyula megfelelőek voltak.

Vasárnap este Jarno György „Tengerész Kató”-ját mutatta be a társulat szintén igen jó előadásban. A darabnak zenéi szempontból legértékesebb első felvonásbeli fináléja, amely pompásan van megépítve, a többi része azonban egy-két számot kivéve zür-zavaros cirkuszi muzsika, amelyet súlyosan terhel a lapos, tartalmatlan librettó. A társulat zene- és énekkara a muzsikát szabatos előadásával ugyszólván teljes mértékben érvényesítette, míg az egyes szereplők is a legjobb alakítást nyújtották. Kiss Cecil, Kerényi, Szécsi Ferenc, Ungvári Miklós, Márkus Angela, Várady Izsó, Sz. Nagy Imre, Czobor Gyula, Vándory határos játékkal mind hozzájárultak ahhoz, hogy ami a darabban jó, érvényre jutott s a színházat zsúfolásig megtöltő közönség egész este lelkesen tapsolt a szereplőknek.

A tudomány mai álláspontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

TÁVIRATOK.

A háború.

Skutari ostromát beszüntették. — Nikita lemond. — Török győzelem? — Ferdinánd király a cárnál. — Skutari püspökét agyonlőtték. — A tőzsde.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hatalmak erélyesebb föllépésének mégis megvolt az eredménye, hogy a montenegróiak és a szerbek Skutari ostromát megszüntették. A hatalmaknak a háború megszüntetésére irányuló akciója Oroszország kétszínűsége folytán azonban még nem jutott tovább s Tráciában véres harcok folynak. Egy konstantinápolyi jelentés a törökök nagy győzelméről ad hírt, de ezeket a jelentéseket csak kétkedéssel lehet fogadni.

Mai jelentéseink a következők:

Skutari ostromát beszüntették. — Nikita lemond.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Zarából, Durazzóból és Meduából érkező kereskedelmi gőzösök azt jelentik, hogy a montenegróiak megszüntették Skutari bombázását.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A kormány parancsot küldött a Skutari-nál működő szerb seregeknek, hogy Skutari ellen a hadműveleteket szüntesse be.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ideérkezett jelentések szerint Nikita montenegrói király Daniló trónörökös javára lemond a trónról.

Nagy török győzelem?

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A harctérről március 30-ikán ideérkezett jelentés szerint a törökök Bujuk-Csekmedzsénei nagy győzelmet arattak a bolgárok fölött. A bolgárok ezer halott és négyezer sebesült visszahagyásával menekültek.

Ferdinánd király a cárnál.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Ferdinánd király meg fogja látogatni Szentéptervártot a cárt, hogy tiszteletét lerója neki. A király utja egyben pénzügyi kérdésekkel is összefügg.

Skutari püspökét agyonlőtték.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rómából Berlinbe érkezett jelentés szerint Eshad pasa, Skutari parancsnoka kémkedés és árulás miatt revólverrel agyonlőtte Skutari püspökét.

A tőzsde.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 833, Osztrák Hitel 638, Koronajáradék 82.60, Jelzáloghitelbank 438, Leszámitoló Bank 511, Hazai Bank 282, Magyar Bank 553, Rimamurányi 721.50, Salgótarjáni 748, Közúti Vasut 653.50, Villamos Vasut 369.

A miniszterelnök üdülése.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök a miniszteri tanácskozás után üdülés céljából ismét Lovranába utazik.

A honvédelmi miniszter előléptetése.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Illetékes helyről eredő jelentés szerint Haza a Samu honvédelmi minisztert a király legközelebb tábor-szernagygyá fogja kinevezni.

A szászabányai választás.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szászabányán ma van a képviselőválasztás, melynél Korkán Péter munkapárti és Vlád Aurél nemzetiségi állanak egymással szemben. Délben Korkánnak 214, Vládnek 64 szavazata van. Korkán megválasztása bizonyosra vehető.

A Désy—Lukács-pör a királyi táblán.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Désy—Lukács-pört a királyi ítélőtábla április hó 3-ikán fogja tárgyalni.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10 94
Buza (májusra)	11 25
Buza (októberre)	11 75
Rozs (áprilisra)	9 23
Rozs (októberre)	9 33
Zab (áprilisra)	9 12
Zab (októberre)	8 45
Tengeri (májusra)	7 67
Tengeri (júliusra)	7 92

Közgazdaság.

A Nagybecskereki Takaré- és Előlegegylet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

A Nagybecskereki Takaré- és Előlegegylet részvénytársaság felszámolás alatt folyó hó 29-ikén délután 3 órakor tartotta közgyűlését, melyen a részvényesek szokatlanul nagy számban jelentek meg, ami természetes folyománya azon súlyos válságnak, amelyen az intézet a közelmúltban átesett.

A közgyűlés lefolyása nem egy helyen meglehetősen izgatott volt s az izgatottság jelei láthatók a határozatokból is, amit a részvényesek többsége egy-egy kérdésben hozott. Ezen határozatok között áll elsősorban, hogy a felszámoló-bizottság által előterjesztett mérleget a közgyűlés nem vette tudomásul és a kért felmentvényt nem adta meg. Ki kell itt emelnünk azonban, hogy a közgyűlés egyhangulag azzal a kommentárral kísérte hozott határozatát, hogy ez semmiképp sem tekintendő bizalmatlanságnak a felszámoló-bizottsággal szemben, hanem csak azt jelenti, hogy a közgyűlés túl rövidnek tartja azt az időt, amely a felszámoló-bizottság működésének megkezdése és a mérleg kiállításának időpontja közé esik s ezért az elmúlt üzletévre nézve a régi igazgatóságot utasítja a mérleg elkészítésére.

A közgyűlés részletes lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Jankó Agoston udvari tanácsos alispán, mint a felszámolóbizottság elnöke, megnyitja az ülést és felkéri a részvényeseket, hogy bár az előterjesztésre kerülő mérleg szomorú adatai alkalmasak arra, hogy a részvényesek izgatottságát felkeltse, a kérdést mégis lehető higgadsággal tárgyalják. Az ülés jegyzőkönyvének vezetésére felkéri dr. Pollák Győzöt, hitelesítőül pedig Marton Andor és Kokits János részvényeseket, egyúttal konstataja a közgyűlés határozatképességét.

Napirend előtt dr. Annau Ernő óvást emel a mai közgyűlés összes hozandó határozata ellen, mert szerinte a törvény értelmében a mai közgyűlés nem jogosí-

tott a napirendre felvett kérdések felett határozni.

Ezután Grósz Géza, a felszámoló-bizottság által kirendelt ügyvezető felolvassa az általunk már közölt felszámoló-bizottsági jelentést és mérleget, amely tudvalevőleg 1216031 korona 53 fillér veszteség-leírást tartalmaz.

Szalay József részvényes mielőtt a közgyűlés érdemben foglalkozna a felszámoló-bizottság jelentésével, több kérdést intéz a volt igazgatósághoz, amelyekben felvilágosítást kér a veszteség eredetére vonatkozólag.

Dr. Kardos Samu részvényes elsősorban azt kérdezi az igazgatóságtól, vajjon az általa nyújtott félmillió biztosíték nem szolgál-e részben a részvényesek javára is.

Jankó Agoston elnök válaszul kijelenti, hogy a lekötött biztosíték a részvényesek javára nem szól. Ezen összeg a szanaláshoz segédkezet nyújtott két pénzintézet, a betevők és egyéb hitelezők kielégítésére szolgál. Ugyanily értelemben szólal fel Grósz Géza és dr. Pollák Viktor.

Franz J. László igazgató válaszol ezután Szalay József részvényes kérdéseire és az intézetet ért nagymérvű veszteséget leginkább a beállott súlyos gazdasági válságnak tulajdonítja, kijelentve egyúttal, hogy a régi igazgatóság az alapszabályok rendelkezéseit mindenkor pontosan betartotta.

Ezután dr. Kardos Samu a részvényesek egy csoportja nevében szólal fel és kijelenti, hogy a maga részéről a felszámoló-bizottságnak megadja a kért felmentvényt, bár felfogása szerint ily felmentvényre a felszámoló-bizottságnak egyelőre szüksége nincs. A felszámoló-bizottságnak megadja a felmentvényt, de nem adja meg ezt a régi felügyelőbizottságnak. Indítványozza egy bizottság kiküldését, amely a részvényesek megnyugtatására, de az igazgatóság és felügyelőbizottság érdekében is pártatlan vizsgálatot tartson és állapítsa meg, mi volt a nagy veszteség oka.

Utána dr. Sándor Mihály szólal fel és a felmentvényt a felszámoló-bizottságnak nem adja meg és pedig azért, mert nézete szerint a felszámoló-bizottságnak most még nem kellett volna mérleggel előállnia, mert ez a mérleg december 31-ikén zárulván, a bizottság tevékenysége csak 18 napra terjedt. Részéről inkább tartja szükségesnek, hogy a volt igazgatóság terjesszen elő egy mérleget december 12-iki zárlattal, mint a felszámolás kezdetétől. Hangsúlyozza ennél fogva, hogy a felmentvény meg nem adása távolról sem akar bizalmatlanság lenni a felszámoló-bizottsággal szemben. A következő indítványt terjeszti elő:

A közgyűlés a felszámoló-bizottságnak sem jelentését, sem az általa bemutatott zárszámadásokat tudomásul nem veszi, felmentvényt sem a felügyelő-, sem a felszámoló-bizottságnak nem ad, hanem:

1. utasítja a még fel nem mentett igazgatóságot, terjesszen elő 30 nap alatt a felszámolás kimondásának napján, vagyis 1912 december 12-én véget ért üzleti évről jelentést és az ugyanezen napra felállított, a felügyelőbizottság által jóváhagyott mérleget;

2. utasítja a felügyelő-bizottságot, hogy az igazgatóság által elkészítendő mérleget vizsgálja felül és terjessze elő azokra vonatkozó jelentését;

3. utasítja a felszámoló-bizottságot, hogy a volt igazgatóság által elkészítendő és a felügyelő-bizottság által felülvizsgált mérleget terjessze egy ezen célra összehívandó, az igazgatóság és felügyelőbizottság vagyoni felelősségének megállapítására, esetleg felmentésére is hivatott rendkívüli közgyűlés elé;

4. utasítja a felszámoló-bizottságot, hogy ugyanazon rendkívüli közgyűlés elé terjesszen részletes kimutatásokat és jelentést arról, hogy a „Torontali cipőgyár, Benó Testvérek“, „Kónya Ferenc“, „Dr. Nagy és Társai“ cégek ellen a felszámolás kimondásakor milyen összegű követelések állottak fenn, milyen értékű és természetű vagyon állott rendelkezésre ezen követelések fedezésére, milyen módon és milyen eredménnyel lett ez a vagyon értékesítve s amennyiben az értékesítés jelentékeny veszteséggel járt, mi okozta ezen veszteséget.

Dr. Handler Lázár szerint az elhangzott indítványoknak a vizsgálóbizott-

ság kiküldésére vonatkozó része a mai közgyűlésen nem tárgyalható, mert külön indítványként nem volt előre bejelentve. Miután Jankó Agoston elnök kijelenti, hogy a dr. Handler által kifogásolt rész nem külön indítvány, mert összefügg a tárgysorozaton szereplő tárggyal, következett a beadott indítványok felett a szavazás.

Ennek eredményeképpen a felszámoló-bizottságnak nem adatott meg a kért felmentvény. A határozat kihirdetésekor a részvényesek sorából sűrűn hangzott fel a kiáltás: ez nem akar bizalmatlanság lenni a felszámoló-bizottsággal szemben. Ezen kijelentések folytán, melyekhez a részvényesek egyhangulag hozzájárultak, Jankó Agoston elnök a közgyűlés határozataképpen megállapítja, hogy a felszámoló-bizottság részére a felmentvény nem adatott ugyan meg, ez azonban nem jelenti a felszámoló-bizottság iránti bizalmatlanságot, hanem a már fentebb jelzett időrendbeli kérdésben leli magyarázatát.

Dr. Kardos Samu indítványának a vizsgálóbizottság kiküldésére vonatkozó részét a közgyűlés elveti és elfogadja dr. Sándor Mihály indítványát. A szavazás eredményének kihirdetése után dr. Kardos Samu óvást emel azon az alapon, hogy a kérdéses bizottság az intézet üzletmenetének megvizsgálására lévén kiküldendő, ennél az ügynél a régi igazgatóság és felügyelő bizottság nem érvényesítheti szavazati jogát, következképpen kéri ily értelemben a szavazás megismétlését, ellenkező esetben pedig az itt bejelentett óvást a bíróság előtt is érvényesíteni fogja annál is inkább, mert a régi igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok szavazata döntötte el ezt az őket egyénileg érdeklő súlyos felelősségi kérdést.

Miután a felügyelő-bizottság megbízatása 1912. év végével lejárván, a lelépő felügyelő-bizottságot újra megválasztották és Grósz Géza ügyvezetőnek külön tiszteletdíját évi 4000 kor.-ban megállapították, a közgyűlés véget ért.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó fiaink

FUNDENBERG ISTVÁN
máv. irodakezelő

elhalálozása alkalmával részvételükkel és a temetésen való megjelenésükkel fájdalmimat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetem nyilvánítását.

Özv. Fundenberg Magdolna.

**HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÜL A „TORONTAI” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.**

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
compos.
Vértisztítószer. Üvege: 3.60 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
A **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.
Fájdalomnyhító bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, köszvénynél stb.
Üvege: —.80, 1.40, 2.— kor.

Horgony-Vas-Albuminat-
Tinktúra.
Vérezegényesítő és sápkórnál.
Üvege: 1.40 kor.

Beszerezhetők a legtöbb
gyógyszertárban vagy közvetlenül
a **HICHTER dr.**
az „Arany országnak”-hoz címzett prágai
(1. Ellátóhatásra 5) gyógyszertárából

Magyarországon kapható:
Török József gyógyszerárban, Budapest.

Áprilisban jelenik meg SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
„Torontai” szerkesztőségében

1695—x.30

A nagybecskereki kir. törvényszék elnökétől.
1913. El. 12/35. szám. 2—1

Pályázati hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló módosi járás-bíróságnál megüresedett **állandó díjnoki állásra** pályázatot nyitok.

A pályázati kérvényeket a képzett gre, gyakorlati képességre és az erkölcsi magaviselethez vonatkozó bizonyítványok bemutatása mellett akár szóval, akár írásban lehet alulírott nál a folyó évi **április hó 8-ik napjáig** előterjeszteni.

A Remington írógép kezelésében jártas **nők is pályázhatnak.**
Nagybecskereken. 1913. évi március hó 30. án.

Alföldy Ede,
a nagybecskereki kir. törvényszék elnöke.

Törökbecei járás főszolgabirájától.
1382—1913. szám. 1453—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecei járásához tartozó **Karlova** községben megüresedett **községi orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében 1600 korona évi fizetés, 5-5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedhető — 200 korona ötdéves korpótlék, szabad lakás és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésiüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket is feltüntetve kérvényüket hozzám **1913. évi május hó 1-ig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbeceán, 1913. évi márc. hó 4-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

A város közvetlen közelében parmentes helyen

5 1/2 holdas telep

melyből 3 hold nemes vesszővel beültetett szőlő és elsőrendű gyümölcsös, a többi szántó, a rajta épült nagy házzal a legelőnyösebb feltételek mellett

eladó.

A telep nyaralásra is alkalmas.

— Cím a kiadóhivatalban —

1—1

425—1913. tkvi szám.

1452—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Bugár Tománé Mária u. i. mint lk. Bugár Szima t. és t. gyámja óécskai lakos végrehajtónak ifj. Palanaeski Géna óécskai lakos végrehajtást szenvedő ellen 200 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajtónak ezenél kimondott Nagybecskereki járási árverésár 80 korona és jár., Stern Ida 250 korona és jár. és Gansl Zsigmond 532 korona 35 fillér és jár.-ból álló követelésének kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, az óécskai 503. számú tkvben A. I. 1. sor, 635. hrszám alatt felvett 510 [ ]-öl beltelek haszonélvezete és a belteleken épült ház 1600 korona kiküldési árban az **1913. évi április hó 16. (tizenhat) napjának délelőtt 10 órajakor** Óécska községében nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kiküldési áron felül ígéretet senki nem tesz, az árverésre kifizetett birtok a megállapított kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kiküldési ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetségek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelynben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegyenlítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kiküldési árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

3. A vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat ugyanattól a naptól számított 30, a harmadikat ugyanattól a naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételárrészlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt, szabályszerű letéti kérvény kapcsán s az 1881. évi december hó 6-án 39425. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a nagybecskereki kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítódik be.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján és Óécska községében megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1913. évi január hó 23. napján.

Dr. Pataky László s. k.
kir. törvényszéki jegyző.